

УДК
687.016.5

КАЛИНА ПАШКЕВИЧ, ОЛЕНА ГЕРАСИМЕНКО,
ДАВИД ПЕТРОСЯН, ЧЕНЬ ЧЕНЬ
Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ ЗА ПРИНЦИПОМ БЕЗВІДХОДНОГО КРОЮ МАТЕРІАЛУ

Мета. Визначення основних принципів концепції «Zero waste» в дизайні одягу; аналіз сучасних тенденцій стійкої моди в колекціях світових та українських дизайнерів.

Ключові слова: колекція, екологічний дизайн, мода, безвідходне виробництво.

Постановка завдання. «Zero waste» – це екологічний стиль життя, що набирає все більшої популярності в світі. Його прихильники прагнуть створювати якомога менше відходів, а всі що утворюється відправляти на повторне використання або переробку. Підхід «Zero waste» в модній індустрії можна застосовувати по-різному: як принцип проектування і запобігання утворенню відходів на етапі дизайну та виробництва виробів, використовувати в готових речах, період експлуатації яких одним споживачем закінчився, але замість потрапляння до відходів, вони починають експлуатуватися новим споживачем, або до речей, що не були проданими і замість звалища чи печі для спалювання направляються на перешивання та повторне використання [1].

Дослідження проектування жіночого одягу за принципом безвідхідного виробництва розглянуто у роботах [2, 3], особливості проектування одягу з використанням екологічних технологій розглянуто авторами [4, 5]. Проведений аналіз показав, що різні автори розглядали в своїх роботах дизайн-проектування жіночого еко-одягу за принципом безвідхідного виробництва на прикладі виробів і колекцій різного асортименту, але дизайн-проектування колекції жіночого одягу за принципом безвідхідного виробництва потребує подальших досліджень.

Результати досліджень. Існує п'ять основних принципів «Zero waste»: відмова від надмірного споживання одягу; зменшення вживання сировини для виготовлення товарів фешн індустрії; повторне використання і ремонт

виробів фешн індустрії; переробка (ресайклінг, апсайклінг, фрісайклінг тощо); екологічна утилізація. Принцип проектування «Zero waste» характеризується мінімальною кількістю або повною відсутністю утворення текстильних відходів в процесі виготовлення одягу. Крій з нульовими відходами не є новою концепцією – його прикладами є кімоно, сарі, хітон та багато інших традиційних народних костюмів. Його основна ідея полягає в тому, щоб лекала розміщувались в розкладці подібно пазлам, займаючи всю площу матеріалу [3].

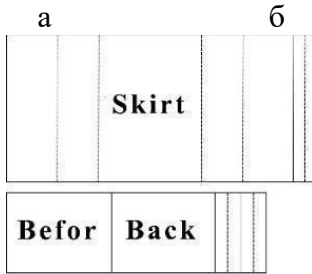
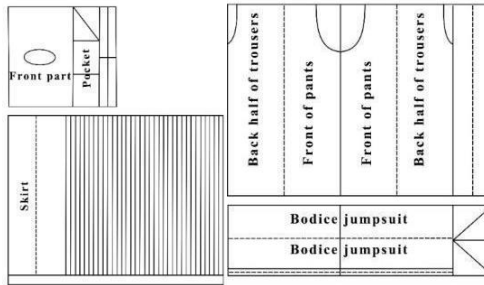
Таким чином, дизайн «Zero waste» виключає або мінімізує утворення текстильних відходів, що утворюються на етапі виробництва, але не має відношення до відходів, створених під час експлуатації та утилізації готового одягу [5]. Для багатьох сучасних дизайнерів використання принципу безвідходного крою є не тільки проявом екологічно свідомої позиції, а й можливістю проєкспериментувати з формою та змістом виробу.

Дизайнери, які застосовували такий підхід, або підходи до безвідходного крою, які мають спорідненість з безвідходним напрямком еко-дизайну, це: Bageeya Eco-clothing – індійський бренд одягу, який пропонує асортимент одягу з натуральних тканин, окрашених натуральними барвниками. Відбитки і текстури на кожному виробі сформовані з використанням справжнього листя і квітів; Zandra Rhodes – дизайнер з Англії, яка створює власний екологічний текстиль за принципом апсайклінгу; Emgose – італійський бренд, спеціалізований на білизні для плавання за принципом «Zero waste»; Siddhartha Upadhyaya – засновник брендів сталого одягу «August» і «AIGHT»; Yeohlee Teng – американський дизайнер, яка створює одяг за принципом «Zero waste» тощо. В Україні у напрямку виробництва одягу з використанням екологічних технологій працюють дизайнери: Софія Русинович – бренд ROUSSIN, що впроваджує у виробництво принцип ресайклінгу, перетворюючи поліетиленові пакети і плівку на рюкзаки, сумки і взуття різної форми; RCR Khomenko – український бренд сталого одягу за принципом апсайклінгу; Ksenia Schneider – відомий український бренд одягу Ксенії і Антона Шнайдерів, які надають нове життя використаним джинсовим виробам; Azava, Remade – український бренд аксесуарів, який переробляє вироби з використаної шкіри (рюкзаки, сумки, пояси тощо).

Проаналізувавши сучасні напрямки моди та еко-підхід «Zero waste», розроблено колекцію жіночого еко-одягу за принципом безвідходного виробництва (рис. 1, рис. 2). Джерелом натхнення для розробки авторської колекції стали принцип «Zero waste» та біонічний об'єкт.

Рис. 1. Авторська колекція жіночого еко-одягу «PANTHER»: а – модель 1; б – модель 2; в - модель 3; г – модель 4; д – модель 5

В

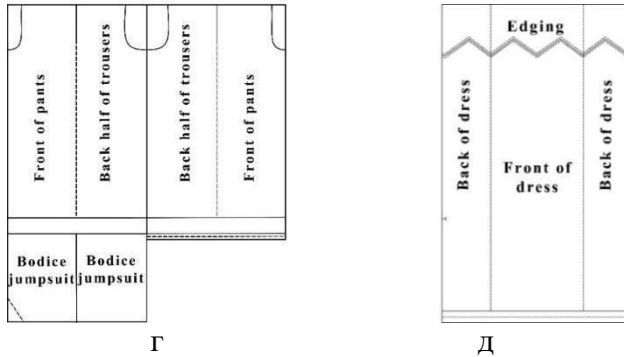

Рис. 2. Деталі моделей колекції одягу за принципом «Zero waste»: а – модель 1 (топ та спідниця); б – модель 2 (топ та брюки); в – модель 3 (топ та спідниця); г – модель 4 (комбінезон); д – модель 5 (сукня)

Висновки. Визначено основні принципи концепції «Zero waste», проаналізовано сучасні тенденції стійкої моди в колекціях світових та українських дизайнерів. Розглянуто особливості процесу проектування одягу за принципом безвідходного крою. Керуючись принципами «Zero waste» розроблено авторську колекцію сучасного жіночого одягу, запропоновано схеми розкладки лекал без відходів матеріалу.

Література

1. Carrico M., and Kim V. Expanding zero-waste design practices: a discussion paper. International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 2014, 7, 1, 58-64.
2. Pashkevych K.L., Khurana K., Kolosnichenko O.V., Kpotova T.F., Veklich A.M. Modern directions of eco-design in the fashion industry. Art and design. 2019. №4. С. 9-20.
3. Pashkevich K.L., Petrosyan D.H. The Features of Design-Projecting of Clothing Collections on the Principle of Zero Waste. Středoevropský věstník Pro vědu a výzkum. Central European Journal for Science and Research, 2021(6).
4. Claudio L. Waste couture: environmental impact of the clothing industry. Environmental Health Perspectives, 2007, 115, 9, 448 - 454.
5. Chavan R.B. Environmental sustainability through textile recycling. J Textile Sci Eng, 2014, S2:007. DOI: 10.4172/2165-8064.S2-007.